

Kommunstyrelsen

Mål och budget 2015-2017 - ramärendet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar stadsdirektörens underlag för nämndernas och verksamheternas förslag om mål och budget 2015-2017.

Sammanfattning

I detta ärende redovisas de ekonomiska ramar och budgetdirektiv för mål- och budgetarbetet 2015-2017 som stadsdirektören lämnar till nämnderna och verksamheterna.

Som underlag för ramarna har stadsdirektören sammanfattningsvis lagt följande.

- Utvecklingen av skatteintäkterna för kommunen är fortsatt svag 2015, vilket skapar något försämrade förutsättningar jämfört med föregående år och ger ett minskat utrymme för kostnadsökningar. Vidare tyder prognosen för 2014 på ett något försämrat ekonomiskt resultat. Verksamhetsresultaten är fortsatt bra vilket bidrar positivt till förutsättningarna i arbetet med mål och budget.
- Ramarna bygger på volymökningar i verksamheten på 2,9 procent, motsvarande 129 mnkr för 2015. Vidare bygger de på en oförändrad skattesats för hela budgetperioden och en generell pris- och lönekomensation för år 2015 på 0 procent, med ett par undantag. För år 2016 och 2017 är den generella pris- och lönekomensationen beräknad till 1,0 procent. Denna uppräknig är lägre än förväntade ökning av priser och löner och kommer att innebära behov av effektiviseringar de kommande åren.
- Ramarna ger ett balanskravsresultat för 2015 på 68 mnkr, vilket innebär en nettokostnadsandel på 98,6 procent. För att komma ner till målnivån på 97,5 procent skulle ett resultat kring 120 mnkr krävas. Det budgeterade resultatet för 2015 bedöms ändå vara en rimlig nivå med gällande förutsättningar och en tillräckligt stor utmaning för verksamheten med den relativt låga komensationen för pris- och lön år 2015. För åren 2016 och 2017 blir balanskravsresultatet 144 respektive 225 mnkr. Målsättningen för nettokostnadsandelen skulle med dessa resultat nås 2016 och 2017.

- Bidraget på 850 mnkr som Nacka kommun har förbundit sig att betala för utbyggnaden av tunnelbana till Nacka ska enligt gällande rekommendation tas upp i bokföringen redan det år som avtalet fattades, vilket var 2014. Effekten 2014 blir en årlig kostnad på 34 mnkr om bidraget löses upp på maximalt 25 år.

Stadsdirektörens underlag för nämndernas och verksamheternas förslag om mål och budget 2015-2017

1. De ekonomiska ramar som redovisas i bilaga 1 ska ligga till grund för nämndernas budgetförslag avseende driftbudgeten.
2. För produktionsverksamheter ska anges och beskrivas de beräknade resultaten för respektive år 2015-2017.
3. För resultatenheter inom myndighets- och huvudmannaorganisationen ska anges och beskrivas de beräknade resultaten för respektive år 2015-2017.
4. Nämndernas förslag till mål och budget ska i förekommande fall omfatta förslag till ändringar i taxor och innehålla förslag om checknivåer.
5. Förslag till mål och budget ska lämnas senast den 25 september 2014.
6. Följande särskilda uppdrag inför mål och budget 2015-2017:
  - a) Nämnderna får i uppdrag att i svaret på ramärendet beskriva utmaningar och möjligheter inom nämndens verksamhetsområde fram till år 2030, med utgångspunkt i den senaste befolkningsprognosen.

Förutsättningar i arbetet med mål och budget för 2015-2017

Läget i omvärlden

Efter den utdragna internationella lågkonjunkturen, som följde på finans- och skuldskrisen, har en konjunkturrell återhämtning inletts. Läget i den amerikanska ekonomin förbättras successivt och även euroområdet uppvisar sedan ett år tillbaka tillväxt. Den positiva utvecklingen internationellt påverkar i hög grad den starkt exportberoende svenska ekonomi. I slutet av 2013 inleddes en återhämtning, som fortsatt under början av 2014.

Sysselsättningen i Sverige har utvecklats förhållandevis bra, trots den långvariga lågkonjunkturen. Antalet personer i arbetskraften har vuxit, och likaså sysselsättningen – dock har den begränsade efterfrågan på arbetskraft gjort att arbetslösheten bitit sig fast på en nivå kring åtta procent. De flesta bedömare tror dock att i takt med att efterfrågan i svensk ekonomi nu ökar kommer arbetslösheten sjunka, men långsamt.

Sammanfattningsvis kommer utvecklingen leda till en relativt god utveckling av skatteunderlaget, enligt Sveriges kommuner och landstings bedömning. SKL:s prognos för BNP- skatteunderlagstillväxt visas i tabellen nedan. För Nacka kommun är dock ökningen av skatteintäkterna relativt låg också år 2015, i jämförelse med 2013 och 2016-2017.

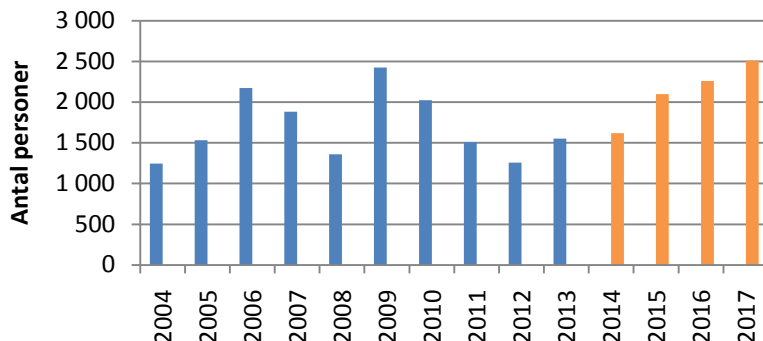
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BNP-tillväxt	0,8	1,5	2,9	3,3	3,4	2,5
Förändring skatteunderlag (real)	1,8	1,6	1,8	2,1	2,4	1,8
Förändring skatteunderlag (nominellt)	4,0	3,5	3,4	4,7	5,3	4,9

Källa: Sveriges kommuner och landsting, Ekonomirapport april 2014

Trots en svag utveckling av svensk ekonomi de senaste åren har kommunernas resultat sammantaget varit gott. År 2013 var kommunernas sammantagna resultat 15,7 miljarder kronor, vilket motsvarar 3,5 procent av skatteintäkter och utjämning och innebär en god ekonomisk hushållning i kommunsektorn. 2013 var andra året i rad som återbetalade försäkringspremier från AFA försäkring stärkte resultaten – utan dessa hade resultaten varit betydligt svagare.

Befolkningsutveckling

Det bodde 94 400 personer i kommunen 31 december 2013. Befolkningstillväxten under 2013 var 1 550 personer och den beräknas ligga på ungefär samma nivå under 2014. Nedan visas årlig befolkningstillväxt de senaste tio åren och prognos för budgetperioden. Som framgår av diagrammet har befolkningstillväxten varit relativt låg under 2011-2013 och beräknas var fortsatt relativt låg 2014, i jämförelse med tidigare år. Enligt prognosen tar tillväxten fart fr.o.m. 2015 och ligger då på 2 100 personer.

Befolkningstillväxten i kommunen drivs först och främst av hur många nya bostäder som färdigställs. Antalet nya bostäder per år förväntas öka successivt under hela budgetperioden och ligga kring i snitt 800 bostäder per år. Av de sammanlagt kring 3 000 bostäderna som planeras färdigställas under perioden är större projekt Kvarnholmen (ca 750 bostäder under perioden), Finnboda (350 bostäder), Tollare (ca 500 bostäder) och småhus i förnyelseområden i Boo (ca 350 bostäder). Tabellerna nedan visar befolkningsutvecklingen för olika åldrar.

Prognos 2014-2017 – antal personer per åldersgrupp

Ålder	2013	2014	2015	2016	2017
0	1 230	1 240	1 270	1 310	1 340
1-5	6 990	6 890	6 920	7 030	7 210
6-15	13 070	13 610	14 080	14 480	14 860
16-18	3 400	3 290	3 320	3 410	3 510
19-24	6 690	6 750	6 770	6 800	6 870
25-64	48 480	49 120	50 190	51 350	52 660
65-79	11 110	11 580	11 930	12 290	12 590
80-w	3 460	3 530	3 630	3 720	3 850
Summa	94 400	96 020	98 120	100 380	102 890

Prognos 2014-2017 – förändring per åldersgrupp

Ålder	Årlig förändring, antal personer				Förändring 2013-2017	
	2014	2015	2016	2017	Antal	Procent
0	10	30	40	30	110	9%
1-5	-100	30	110	180	220	3%
6-15	540	470	400	380	1 790	14%
16-18	-110	30	90	100	110	3%
19-24	60	20	30	70	180	3%
25-64	640	1 070	1 160	1 310	4 180	9%
65-79	470	350	360	300	1 480	13%
80-w	70	100	90	130	390	11%
Summa	1 620	2 100	2 260	2 510	8 490	9%

Som framgår av tabellen beräknas antalet barn i förskoleålder fortsätta att minska under 2014, men återigen öka fr.o.m. år 2015, vilket hänger ihop med att byggandet och inflyttningen då successivt förväntas att öka. Det kommer att ske en kraftig ökning av antalet skolbarn under budgetperioden.

Kommunens utgångsläge

Förbättrat resultat 2013...

Kommunens resultat 2013 var bra. Det gällde såväl det ekonomiska resultatet, som var bättre än förväntat och förbättrat jämfört med 2011 och 2012, som verksamhetsresultaten. Kommunen levde upp till samtliga åtta övergripande mål för verksamhetsresultat och insatta resurser under året. Årets resultat blev 84 miljoner kronor, vilket var 13 miljoner kronor bättre än budget. Balanskravsresultatet blev 102 miljoner kronor, 69 miljoner kronor bättre än budget. De flesta nämnder och verksamheter höll budget, även om det sammantagna resultatet för nämnder och verksamheter var negativt.

... men prognos indikerar svagare resultat för 2014

Enligt den prognos som tagits fram i samband med bokslut för tertial 1 2014 blir årets resultat 29 miljoner kronor (mnkr), vilket är 32 mnkr sämre än budget. Prognosen för balanskravsresultatet är 25 mnkr, 35 mnkr sämre än budget. Den negativa avvikelser beror på att social- och äldreutskottet lämnar en årsprognos på -35 mnkr. Att kommunens årsprognos avviker negativt från budget beror också på en kostnad på 34 mnkr som härrör till bidraget på 850 mnkr som Nacka ska betala för tunnelbanan. Den sammantaget negativa avvikelser för nämndernas utfall kompenseras till viss del av högre försäljningsintäkter från exploateringsverksamheten, bättre skatteintäkter samt lägre finansiella kostnader än budgeterat, till följd av en aktiv lånehantering.

Det är positivt att de flesta nämnder och verksamheter lämnar årsprognoser som ligger i linje med budget men social- och äldreutskottets prognostiserade underskott är bekymmersamt. Sammantaget innebär årsprognosen för årets resultat 2014 ett svagt resultat, med en försvagad nettokostnadsandel som följd. Nettokostnadsandelen mäter kommunens kostnadsnivå i förhållande de löpande intäkterna (skatteintäkter och utjämningsbidrag), och den har varit sämre än målnivån på 97,5 procent under de senaste åren. Mot bakgrund av de stora investeringsbehoven som finns i kommunen under en lång rad år framöver så är det viktigt att kommunens resultat, i den löpande verksamheten, ligger på högre nivåer. För att nå målnivån bör kommunens resultat framöver ligga kring 120 mnkr.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning. Nacka kommun utvärderar den ekonomiska hushållningen genom de åtta övergripande målen som kommunfullmäktige fastställt, enligt nedan, där också lägesbedömningen i årsbokslutet för 2013 visas.

	■ BRA	● UTMÄRKT	▲ HAR BRISTER
Mål för verksamheten	Läge	Mål för insatta resurser	Läge
God kommunal service	■	Effektivt resursutnyttjande	■
Starkt medborgarinflytande	■	Lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter	■
Stor valfrihet	●	Kommunal ekonomi i balans	■
God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling	■		
Trygg och säker kommun	■		

Kommunens ekonomiska hushållning är något försvagad i jämförelse med 2013, eftersom målet om en kommunal ekonomi i balans inte riktigt nås som läget ser ut vid bokslutet för tertial 1. Måluppfyllelsen mäts bl.a. genom budgetavvikelse, vilken är negativ, och genom tre finansiella nyckeltal, där nettokostnadsandelen med nuvarande prognos för 2014 är sämre än målet och försämrad i jämförelse med 2013. Ett aktivt arbete kommer att bedrivas för att

nå ekonomisk balans 2014. Verksamhetsresultaten är fortsatt bra, vilket ger goda förutsättningar i detta arbete.

Investeringar

Kommunens pågående investeringar för åren 2014-2017 omsluter 2,6 miljarder kronor, där exploateringen ingår med 0,9 miljarder kronor. För år 2014 prognostiseras investeringarna uppgå till knappt 800 mnkr.

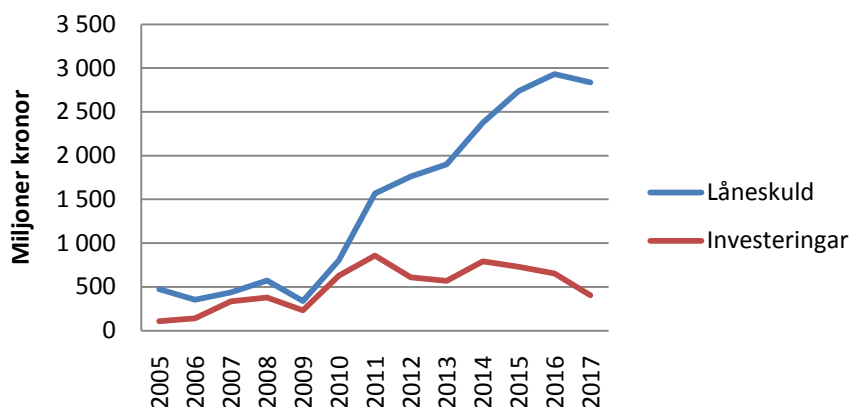
Vad gäller investeringar bör ett mer aktivt arbete med prioriteringar och med att finna alternativa lösningar bedrivas. Investeringsvolymer kan bli jämnare mellan åren än vad nedanstående bild visar. I tabellen nedan framgår prognos för beslutade nettoinvesteringar enligt tertial 1 år 2014. Det investeringsutrymme som finns utan att kommunen ska behöva låna mer framgår av tabellen nedan. Det består av årets resultat inklusive avskrivningar. Differensen indikerar behov av ny skuldsättning i form av nya lån.

Prognos för investeringar 2014-2016

År, mnkr	2014	2015	2016	2017
Nettoinvesteringar	793	731	652	404
Investeringsutrymme	280	312	391	462
Differens	513	419	261	-57

I bilden nedan visas utfall och prognoser av låneskuld och investering. Lånen beräknas under perioden stanna under 3,0 miljarder kronor. Ifall det blir ett lägre utfall på investeringarna än på bilden nedan, så blir även lånen lägre.

Nettoinvesteringar och låneskuld

Avgifter och checknivåer samt förslag till beslutsatser

Det är i samband med mål och budget som kommunfullmäktige beslutar om avgifter och checknivåer. Det är därför viktigt att nämnderna i sina yttranden till ramärendet inkommer med förslag till samtliga avgifts- och checknivåer samt förslag till beslutsatser senast den 25 september 2014.

Ekonomiska ramar 2015-2017

Pris- och lönekompensation

I underlaget för de ekonomiska ramarna är pris- och lönekompensation generellt inlagt med 0 procent för år 2015 och 1 procent för 2016 och 2017. För 2015 tillkommer dessutom en kompensation för ökade hyror inom utbildningsnämnden. För gymnasiet och Södertörns brandförsvaret sker en uppräkningslinje med förväntade avtal och överenskommelser. Det innebär 2 procent per år 2015-2017 för gymnasiet (enligt bilaga 1) och för Södertörns brandförsvaret 2,3 procent 2015 och 2 procent 2016-2017.

Eftersom löneavtalen kommer att hamna över den föreslagna kompensationen för pris och lön måste effektiviseringar eller produktivitetsoökningar till för att de ekonomiska ramarna ska hålla.

Bidraget på 850 mnkr som Nacka kommun har förbundit sig att betala för utbyggnaden av tunnelbana till Nacka ska enligt gällande rekommendation tas upp i bokföringen redan det år som avtalet fattades, vilket var 2014. Effekten 2014 blir en kostnad på 34 mnkr om bidraget löses upp på maximalt 25 år. 34 mnkr belastar därför kommunstyrelsen i årsprognosen för 2014 samt åren därefter i planeringsperioden. Nationellt pågår diskussioner kring redovisningsfrågan, vilket kan medföra en förändrad kostnad för 2014 för kommunen.

Ekonomi 2015-2017

I det följande redovisas utfallet för kommunens ekonomi med de förutsättningar och antaganden som redovisats ovan.

Resultatet

Balanskravsresultatet blir med givna förutsättningar 68,1 mnkr år 2015. I detta ingår 34 mnkr för tunnelbaneavtalet. Exklusive denna post skulle resultatet bli 102 mnkr. För åren 2016 och 2017 är balanskravsresultatet budgeterat till 144 respektive 225 mnkr.

Realisationsvinster inom exploateringsverksamheten är i ärendet budgeterat med 6 mnkr för år 2014 och 1 mnkr för 2015 och 2016 enligt försiktighetsprincipen. En ny bedömning görs till mål och budget i höst.

Resultaträkning Mnkr	2013 Bokslut	2014 Budget	2014 Prognos	2015 Budget	2016 Plan	2017 Plan
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar, jämförelsestörande	-4 002,9	-4 146,0	-4 204,5	-4 330,8	-4 505,1	-4 703,3
Jämförelsestörande poster	-38,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Realisationsvinster försäljning	8,6	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0
Övriga realisationsvinster	11,8	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Avskrivningar	-236,1	-249,2	-251,2	-243,2	-245,9	-236,1
Verksamhetens nettokostnader	-4257,1	-4 394,2	-4 451,7	-4 573,1	-4 750,1	-4 938,4
Skattenetto	4363,0	4 506,5	4 525,3	4 695,0	4 956,8	5 238,3
Finansnetto	-21,9	-51,4	-44,8	-52,9	-61,3	-73,7
Resultat före extraordinära poster	84,0	60,9	28,8	69,1	145,4	226,2
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	84,0	60,9	28,8	69,1	145,4	226,2
Årets resultat (exklusive reavinster tomträttsförsäljningar)	75,4	60,9	25,8	69,1	145,4	226,2
Balanskravsresultat	102,0	59,9	24,8	68,1	144,4	225,2

Skattenetto

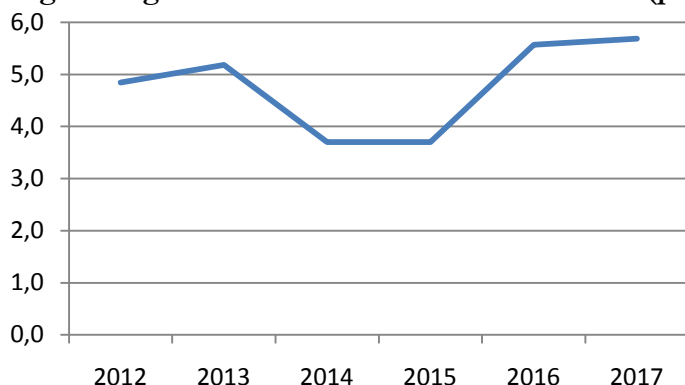
Skatteintäkterna ökar med 3,7 procent år 2014 och 2015, en klart lägre ökningstakt än 2013 och 2016-2017. I kronor uttryckt är ökningstakten nästan 100 mnkr högre 2016 än 2015 (se tabell nedan). Detta medför att utrymmet för kostnadsökningar är lågt 2015.

Skattenetto Mnkr	2013 Bokslut	2014 Budget	2014 Prognos	2015 Budget	2016 Plan	2017 Plan
Skatteintäkter	4 327	4 435	4 468	4 684	4 932	5 174
Allmän kommunalskatt	4 348	4 442	4 461	4 684	4 932	5 174
Skatteavräkning	-20	0	0	0	0	0
Statsbidrag	0	0	0	0	0	0
Avräkning	0	-7	8	0	0	0
Utjämnning mellan kommunerna	-154	-111	-125	-176	-163	-123
Inkomstutjämnning	-457	-337	-350	-350	-329	-289
Kostnadsutjämnning	367	253	255	262	303	334
Nivåjusteringar mm	42	80	79	26	-19	-48
LSS	-106	-107	-108	-115	-117	-120
Statsbidrag	57	50	48	48	48	48
Maxtaxa	50	42	41	41	41	41
Personalförstärkning förskola	0	0	0	0	0	0
Generellt sysselsättningsstöd	0	0	0	0	0	0
Kvalitetssäkring barnomsorg	8	8	7	7	7	7
Summa skattenetto	4 231	4 375	4 391	4 555	4 817	5 099
Fastighetsavgift	132	132	134	140	140	140
Summa	4 363	4 507	4 525	4 695	4 957	5 238
Förändring föregående år, mkr	215	140	162	170	262	282
Förändring föregående år, %	5,2	3,2	3,7	3,7	5,6	5,7

Årlig ökning av skatteintäkter i Nacka kommun (procent)

Verksamhetens nettokostnader

Stadsdirektörens underlag innehåller volymökningar på drygt 129 miljoner kronor, jämfört med budget 2014. Det beror främst på volymtillväxt vad gäller antal personer och nyttjandegrad men även ökad kapitaltjänst.

Ökningen inom kommunstyrelsen beror på att kommunen tecknat tunnelbaneavtalet 2014, vilket innebär 34 mnkr. Ökningen inom social- och äldre nämnden avser främst verksamheterna inom äldreomsorgen (18 mnkr) där särskilt boende och hemtjänst svarar för ungefär hälften var. Volymökningen inom LSS är 15 mnkr och av ökningen svarar daglig verksamhet för 3,5 mnkr och gruppboende och boende för 3 mnkr vardera. Inom individ- och familjeomsorgen är ökningen 3 mnkr.

Inom utbildningsnämnden är det främst antalet grundskoleelever som ökar (40 mnkr), medan eleverna inom gymnasiet minskar jämfört med budget 2014 (-19 mnkr). Ökningen inom fritidsnämndens område avser främst ökade kapitaltjänstkostnader p.g.a. investeringar som tas i bruk under år 2014. För mer detaljerad information se bilaga 1.

Volymförändring 2014-2015 per nämnd (mnkr)	
Kommunstyrelsen	29,0
Arbets- och företagsnämnden	3,5
Fritidsnämnden	5,0
Kulturnämnden	1,1
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	1,6
Naturresevnatsnämnden	-0,3
Social- och äldre nämnden	50,3
Tekniska nämnden	6,4
Utbildningsnämnden	32,4
Överförmyndarnämnden	0
Summa	129,1

Verksamhetens nettokostnader	2013	2014	2014	2015	2016	2017
Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Kommunstyrelsen	-203,7	-150,7	-185,4	-180,4	-182,6	-184,8
KF och KS	-40,214	-40,2	-40,2	-69,2	-69,9	-70,6
Stadsledningskontoret och stödenheter	-81,5	-72,5	-106,5	-72,5	-73,2	-74,0
KS oförutsett	-10,0	-10,1	-10,1	-10,1	-10,2	-10,3
Lokal- och byggenheten	-30,2	0,0	-4,5	0,0	0,0	0,0
Mark- och exploateringsenheten	3,6	8,0	13,2	8,0	8,0	8,0
Nacka Brandstation	-5,7	-5,3	-5,3	-5,3	-5,4	-5,4
Södertörns Brandförsvärsförbund	-29,9	-30,6	-30,6	-31,3	-31,9	-32,5
Myndighets- och huvudmannaheter	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kontaktcenter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sociala tjänster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultur & Utbildning	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Teknik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljö & Stadsbyggnad	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbets- och företagsenheten	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarenheten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Produktionsverksamheter	-12,6	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0
Välfärd Skola	-4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Välfärd Sämhällsservice	-7,8	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0
Arbets- och företagsnämnden	-94,7	-96,5	-94,6	-100,0	-103,4	-106,9
Fritidsnämnden	-127,9	-138,7	-138,7	-143,7	-149,1	-152,6
Kulturnämnden	-119,9	-132,2	-131,2	-133,2	-135,9	-138,6
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-25,3	-27,0	-27,0	-28,7	-29,0	-29,2
Naturreservatsnämnden	-9,3	-13,2	-13,2	-12,9	-13,9	-14,6
Social- och äldrenämnden	-1258,1	-1 298,9	-1 334,0	-1 349,2	-1 399,3	-1 447,1
Tekniska nämnden	-155,2	-167,2	-162,7	-183,6	-193,0	-203,9
Finansiering	-158,5	-177,2	-167,2	-183,6	-193,0	-203,9
VA-verket	8,8	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0
RH-verket	-5,5	0,0	-5,5	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	-2282,7	-2 394,3	-2 388,9	-2 448,6	-2 531,4	-2 624,9
Överförmyndarnämnden	-6,1	-7,2	-7,2	-7,2	-7,3	-7,4
Summa nämnder och verksamheter	-4282,8	-4 425,9	-4 483,0	-4 587,5	-4 744,9	-4 910,0
Pensioner (utöver det som påförs nämnderna)	-159,5	-91,8	-107,6	-99,2	-120,6	-136,7
Avvecklingskostnader och återbetalning AFA	40,7	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Internränta anläggningstillgångar	95,889	110,493	109,9	111,7	118,4	111,3
Avskrivningar	236,100	249,160	251,2	243,2	245,9	236,1
Exploatering "reavinster"	28,3	17,0	30,0	6,0	1,0	1,0
Totalt	-4041,4	-4146,0	-4 204,5	-4 330,8	-4 505,1	-4 703,3
Förändring föregående år, mkr	-186,3	-109,8	-163,1	-126,3	-174,3	-198,2
Förändring föregående år, %	4,8	2,7	4,0	3,0	4,0	4,4

Finansiella nyckeltal

För att mäta måluppfyllelsen av kommunstyrelsens mål att ekonomin ska vara långsiktigt hållbar följs tre finansiella nyckeltal: nettokostnadsandel, soliditet och låneskuld. För låneskulden beslutas om ett tak inför varje år, i mål och budget. Utvecklingen av kommunens låneskuld beskrevs i avsnittet om investeringar.

Finansiella nyckeltal	2013 Bokslut	2014 Budget	2014 Prognos	2015 Budget	2016 Plan	2017 Plan
Nettokostnadsandel (nettokostnader/skattenetto), %	98,7	98,7	99,5	98,6	97,1	95,7
Soliditet, %	40,3	36,9	37,1	35,3	35,3	37,7
Förändring jmf föregående år, %-	-1,1	-2,6	-3,2	-1,7	0,0	2,4
Soliditet inkl ansvarsförbindelse, %	8,8	9,5	9,7	10,6	12,2	15,1
Förändring jmf föregående år, inkl	0,1	1,0	0,9	0,9	1,6	2,9

Nettokostnadsandelen mäter verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto och skattenetto i relation till skatteintäkter och utjämning. Långsiktigt är målet att nettokostnadsandelen bör vara högst 97,5 procent, vilket motsvarar en resultatandel på 2,5 procent. I detta förslag till budget ligger nettokostnadsandelen på 98,6 procent 2015, d.v.s. sämre än målnivån. För 2016-2017 nås målet.

Målet för soliditeten – d.v.s. hur stor andel av tillgångarna som finansierats med egna medel – är att förändringen av nyckeltalet ska vara positiv mellan åren. Målet nås under perioden för soliditet inklusive ansvarsförbindelser.

Ytterligare ett finansiellt nyckeltal som är viktigt att följa är självfinansieringsgraden. Den ger en bild av hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansieras med egna medel – d.v.s. hur stor andel av skatteintäkterna som finns kvar för att kunna finansiera årets investeringar med, när den löpande driften har finansierats. Nyckeltalet räknas fram genom att dividera årets resultat plus avskrivningarna med nettoinvesteringarna. Redovisas ett värde hos nyckeltalet på 100 procent eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. För 2015 är prognosen 43 procent för att sedan stiga under kommande år.

Sammanfattande kommentar till stadsdirektörens underlag

Nacka kommun står inför en spännande utveckling. Sicklaön ska utvecklas till en levande stad med tunnelbana och parallellt med detta ska också övriga kommundelar utvecklas. Detta medför stora behov av investeringar i infrastruktur, skolor och förskolor, m.m. Samtidigt bibehålls kommunens höga ambitioner för verksamhetsresultaten.

Utrymme behöver skapas genom ett högre resultat så att investeringarna kan finansieras och låneskulden hållas på en rimlig nivå. Lite förenklat kan man säga att vara krona på resultatet gör att kommunen inte behöver låna motsvarande belopp. Det är även viktigt att ha

marginal för att kunna parera förändringar i skatteunderlaget och för förändringar i det kommunala utjämningsystemet.

De lagda ramarna innebär ett relativt svagt resultat 2015, med en resultatmarginal under den önskade. För att nå målet med en nettokostnadsandel på 97,5 procent skulle en resultatnivå på ca 120 mnkr krävas, jämfört med det budgeterade balanskravsresultatet på 68 mnkr. Resultatet bedöms dock ligga på en rimlig nivå med gällande förutsättningar och en tillräckligt stor utmaning för verksamheten med den relativt låga kompensationen för pris- och lön år 2015. För 2016 och 2017 stärks resultatet och de finansiella målen uppnås, enligt planen.

För att klara av att ha en ekonomi i balans enligt det lagda förslaget krävs ett fortsatt arbete med att begränsa kostnadsutvecklingen genom effektiviseringar och ett aktivt arbete med processen för investeringar.

Bilagor

1. Ekonomiska ramar avseende driftbudget 2015-2017
2. Tidplan för det fortsatta arbetet

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Eva Olin
Ekonomidirektör

Fredrik Holmström
Budgetcontroller

Bilaga I. Ekonomiska ramar

Bilaga I Ekonomiska ramar (tkr)	Totalt		Volför 2015		P/L 2015		Totalt		Volför 2016		P/L 2016		Totalt		Volför 2017		P/L 2017		Totalt		
	2014	tkr	%	%	tkr	2015	tkr	%	%	tkr	2016	tkr	%	%	tkr	2017	tkr	%	%	tkr	2017
Kommunstyrelsen	-158 655	-29000	18,3	0,4	-703	-188 358	0	0,0	1,2	-2196	-190 555	0	0,0	1,2	-2 225	-192 779	0	0,0	1,2	-2 225	-192 779
KF och KS	-40 170	-29000	72,2	0,0	0	-69 170	0	0,0	1,0	-692	-69862	0	0,0	1,0	-699	-70 561	0	0,0	1,0	-699	-70 561
Stadsledningskontoret med stödenheter	-72 501	0	0,0	0,0	0	-72 501	0	0,0	1,0	-725	-73226	0	0,0	1,0	-732	-73 959	0	0,0	1,0	-732	-73 959
Nacka brandstation	-5 307	0	0,0	0,0	0	-5 307	0	0,0	1,0	-53	-5360	0	0,0	1,0	-54	-5 413	0	0,0	1,0	-54	-5 413
Södertöms brandförsvär	-30 577	0	0,0	2,3	-703	-31 280	0	0,0	2,0	-626	-31906	0	0,0	2,0	-638	-32 544	0	0,0	2,0	-638	-32 544
Öförtsett	-10 100	0	0,0	0,0	0	-10 100	0	0,0	1,0	-101	-10201	0	0,0	1,0	-102	-10 303	0	0,0	1,0	-102	-10 303
Arbets- och företagsnämnden	-96 519	-3500	3,6	0,0	0	-100 019	-2400	2,4	1,0	-1024	-103444	-2400	2,3	1,0	-1058	-106902					
Grundläggande vuxenutbildning, check	-6 800	0	0,0	0,0	0	-6 800	-300	4,4	1,0	-71	-7171	-300	4,2	1,0	-75	-7545					
Gymnasial vuxenutbildning, check	-27 300	-2500	9,2	0,0	0	-29 800	-1200	4,0	1,0	-310	-31310	-1200	3,8	1,0	-325	-32835					
Svenska för invandrare, check	-12 400	-500	4,0	0,0	0	-12 900	-500	3,9	1,0	-134	-13534	-500	3,7	1,0	-140	-14174					
Arbetsmarknadsinsatser, check	-7 750	-1000	12,9	0,0	0	-8 750	-400	4,6	1,0	-91	-9241	-400	4,3	1,0	-96	-9738					
Arbetsmarknad, övrigt	-22 999	0	0,0	0,0	0	-22 999	0	0,0	1,0	-230	-23229	0	0,0	1,0	-232	-23462					
Myndighet och huvudmannauppgifter	-18 170	500	-2,8	0,0	0	-17 670	0	0,0	1,0	-177	-17847	0	0,0	1,0	-178	-18026					
Nämnd	-1 101	0	0,0	0,0	0	-1 101	0	0,0	1,0	-11	-1112	0	0,0	1,0	-11	-1123					
Fritidsnämnden	-138 739	-5000	3,6	0,0	0	-143 739	-3890	2,7	1,0	-1476	-149105	-2000	1,3	1,0	-1511	-152617					
Kontantstöd	-8 984	0	0,0	0,0	0	-8 984	0	0,0	1,0	-90	-9074	0	0,0	1,0	-91	-9164					
Fritidsanläggningar	-79 333	-4800	6,1	0,0	0	-84 133	-3890	4,6	1,0	-880	-88904	-2000	2,2	1,0	-909	-91813					
Öppen fritid och lovverksamhet	-25 641	-200	0,8	0,0	0	-25 841	0	0,0	1,0	-258	-26100	0	0,0	1,0	-261	-26361					
Nämnd och nämndstöd	-1 690	0	0,0	0,0	0	-1 690	0	0,0	1,0	-17	-1706	0	0,0	1,0	-17	-1724					
Myndighet och huvudmänna	-3 901	0	0,0	0,0	0	-3 901	0	0,0	1,0	-39	-3940	0	0,0	1,0	-39	-3980					
Idrotts- och fritidsenheten	-19 190	0	0,0	0,0	0	-19 190	0	0,0	1,0	-192	-19382	0	0,0	1,0	-194	-19576					
Kulturnämnden	-132 189	-1060	0,8	0,0	0	-133 249	-1302	1,0	1,0	-1346	-135896	-1361	1,0	1,0	-1373	-138630					
Musikskola	-31 897	-437	1,4	0,0	0	-32 334	-484	1,5	1,0	-328	-33146	-468	1,4	1,0	-336	-33951					
Bibliotek	-42 052	0	0,0	0,0	0	-42 052	0	0,0	1,0	-421	-42472	0	0,0	1,0	-425	-42897					
Övrig kulturverksamhet	-49 653	-623	1,3	0,0	0	-50 276	-818	1,6	1,0	-511	-51604	-893	1,7	1,0	-525	-53022					
Nämnd och nämndstöd	-757	0	0,0	0,0	0	-757	0	0,0	1,0	-8	-764	0	0,0	1,0	-8	-772					
Myndighet och huvudmänna	-7 831	0	0,0	0,0	0	-7 831	0	0,0	1,0	-78	-7909	0	0,0	1,0	-79	-7988					
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-27 038	-1635	6,0	0,0	0	-28 673	0	0,0	1,0	-287	-28960	0	0,0	1,0	-290	-29249					
Nämnd och nämndstöd	-4 454	0	0,0	0,0	0	-4 454	0	0,0	1,0	-45	-4499	0	0,0	1,0	-45	-4544					
Anslag	-20 459	-1635	8,0	0,0	0	-22 094	0	0,0	1,0	-221	-22315	0	0,0	1,0	-223	-22538					
Projekt	-2 125	0	0,0	0,0	0	-2 125	0	0,0	1,0	-21	-2146	0	0,0	1,0	-21	-2168					
Naturreservatsnämnden	-13 180	250	-1,9	0,0	0	-12 930	-800	6,2	1,0	-137	-13867	-600	4,3	1,0	-145	-14612					
Entreprenad och övrig drift	-10 306	250	-2,4	0,0	0	-10 056	-800	8,0	1,0	-109	-10964	-600	5,5	1,0	-116	-11680					
Nämnd och nämndstöd	-574	0	0,0	0,0	0	-574	0	0,0	1,0	-6	-580	0	0,0	1,0	-6	-586					
Myndighet och huvudmänna	-2 300	0	0,0	0,0	0	-2 300	0	0,0	1,0	-23	-2323	0	0,0	1,0	-23	-2346					

Forts. bilaga I Ekonomiska ramar

Forts. bilaga 1. Ekonomiska ramar	Totalt		Volför 2015		P/L 2015		Totalt		Volför 2016		P/L 2016		Totalt		Volför 2017		P/L 2017		Totalt		
	2014	tkr	%	%	tkr	%	tkr	%	tkr	%	tkr	%	tkr	%	tkr	%	tkr	%	tkr	%	
Social- och äldreomsorgen	-1 298 890	-50300	3,9	0,0	0	0	-1 349 190	-36300	2,7	1,0	-13855	-1399345	-33400	2,4	1,0	-14327	-1447072				
IFO, barn och ungdom	-87 122	-2000	2,3	0,0	0	0	-89 122	-2000	2,2	1,0	-911	-92033	-2000	2,2	1,0	-940	-94973				
IFO, vuxen	-86 397	-4000	4,6	0,0	0	0	-90 397	-4000	4,4	1,0	-944	-95341	-4000	4,2	1,0	-993	-100335				
LSS/SOL	-345 418	-15000	4,3	0,0	0	0	-360 418	-14500	4,0	1,0	-3749	-378667	-14500	3,8	1,0	-3932	-397099				
Socialpsykiatri	-39 799	-1000	2,5	0,0	0	0	-40 799	-1000	2,5	1,0	-418	-42217	-1000	2,4	1,0	-432	-43650				
Äldre	-606 368	-18300	3,0	0,0	0	0	-624 668	-13300	2,1	1,0	-6380	-644347	-10400	1,6	1,0	-6547	-661295				
Myndighet och huvudmänna	-122 220	-4000	3,3	0,0	0	0	-126 220	-1500	1,2	1,0	-1277	-128997	-1500	1,2	1,0	-1305	-131802				
Nämnd och nämndstöd	-11 566	-6000	51,9	0,0	0	0	-17 566	0	0,0	1,0	-176	-17742	0	0,0	1,0	-177	-17919				
Tekniska nämnden	-177 188	-6393	3,6	0,0	0	0	-183 581	-7501	4,1	1,0	-1911	-192993	-8923	4,6	1,0	-2019	-203935				
Gator, vägar, park och naturvård	-159 013	-6393	4,0	0,0	0	0	-165 406	-7501	4,5	1,0	-1729	-174636	-8923	5,1	1,0	-1836	-185394				
Nämnd och nämndstöd	-1 414	0	0,0	0,0	0	0	-1 414	0	0,0	1,0	-14	-1428	0	0,0	1,0	-14	-1442				
Myndighet och huvudmänna	-16 762	0	0,0	0,0	0	0	-16 762	0	0,0	1,0	-168	-16930	0	0,0	1,0	-169	-17099				
Utbildningsnämnden	-2 394 272	-32438	1,4	0,9	-21887	-2 448 597	-54754	2,2	1,1	-28064	-2531415	-64336	2,5	1,1	-29127	-2624878					
Förskola, check	-662 892	-1290	0,2	0,6	-3719	-667 901	-7659	1,1	1,0	-6756	-682316	-18164	2,7	1,0	-7005	-707484					
Pedagogisk omsorg, check	-39 070	10322	-26,4	0,0	0	-28 748	0	0,0	1,0	-287	-29036	0	0,0	1,0	-290	-29326					
Vårdnadsbidrag	-2 358	1000	-42,4	0,0	0	-1 358	0	0,0	1,0	-14	-1371	0	0,0	1,0	-14	-1385					
Fritidshem 6 år, check	-76 438	-2224	2,9	1,0	-818	-79 481	2060	-2,6	1,0	-774	-78195	792	-1,0	1,0	-774	-78177					
Fritidshem 7-9 år, check	-134 048	-7191	5,4	1,0	-1469	-142 708	-3847	2,7	1,0	-1466	-148020	-756	0,5	1,0	-1488	-150264					
Förskoleklass, check	-54 738	-499	0,9	1,0	-574	-55 811	1474	-2,6	1,0	-543	-54880	579	-1,1	1,0	-543	-54844					
Grundskola, check	-841 946	-40264	4,8	1,0	-9175	-891 385	-36892	4,1	1,0	-9283	-937560	-33044	3,5	1,0	-9706	-980310					
Grundskoleklass, check	-20 985	54	-0,3	1,0	-218	-21 149	-119	0,6	1,0	-213	-21481	-120	0,6	1,0	-216	-21817					
Öppen fritidsverksamhet, check	-4 696	-272	5,8	1,0	-52	-5 019	-159	3,2	1,0	-52	-5230	-156	3,0	1,0	-54	-5440					
Likvärdighetsgarantin	-208 912	-12407	5,9	0,0	0	-221 319	-5534	2,5	1,0	-2269	-229121	-5601	2,4	1,0	-2347	-237070					
Öppen förskola	-7 337	0	0,0	0,0	0	-7 337	0	0,0	1,0	-73	-7411	0	0,0	1,0	-74	-7485					
Gymnasieskola, check	-301 509	19202	-6,4	2,0	-5646	-287 954	-4078	1,4	2,0	-5841	-297872	-7814	2,6	2,0	-6114	-311800					
Gymnasieskoleklass, check	-12 721	1931	-15,2	2,0	-216	-11 006	0	0,0	2,0	-220	-11226	-52	0,5	2,0	-226	-11503					
Nämnd och nämndstöd	-14 883	0	0,0	0,0	0	-14 883	0	0,0	1,0	-149	-15032	0	0,0	1,0	-150	-15182					
Myndighet och huvudmänna	-9 961	-800	8,0	0,0	0	-10 761	0	0,0	1,0	-108	-10868	0	0,0	1,0	-109	-10977					
Forskning och utveckling	-1 777	0	0,0	0,0	0	-1 777	0	0,0	1,0	-18	-1795	0	0,0	1,0	-18	-1813					
Överförmyndarnämnden	-7 207	0	0,0	0,0	0	-7 207	0	0,0	1,0	-72	-7 279	0	0,0	1,0	-73	-7 352					
Överförmyndarverksamhet	-2 854	0	0,0	0,0	0	-2 854	0	0,0	1,0	-29	-2883	0	0,0	1,0	-29	-2911					
Nämnd och nämndstöd	-170	0	0,0	0,0	0	-170	0	0,0	1,0	-2	-172	0	0,0	1,0	-2	-174					
Myndighet och huvudmänna	-4 183	0	0,0	0,0	0	-4 183	0	0,0	1,0	-42	-4225	0	0,0	1,0	-42	-4267					
Totalt	-4 443 878	-129076	2,9	0,5	-22 590	-4 595 545	-106 947	2,3	1,1	-50 368	-4 752 859	-113 020	2,4	1,1	-52 147	-4 918 027					

Bilaga 2. Tidplan för budgetprocessen

Aktivitet	Datum
Ramar 2015-2017	16 juni KS
Skatteunderlag, uppdatering	18 augusti
Befolkningsprognos, uppdatering	27 augusti
Mål och budget 2015-2017: nämndernas behandling	1-25 augusti
Mål och budget 2015-2017 (info)	14 oktober KSAU
Skatteunderlag, uppdatering	2 oktober
Budgetpropositionen	13 oktober
Mål och budget 2015-2017	27 oktober KS
Mål och budget 2015-2017, oppositionens budgetförslag	17 november KS
Mål och budget 2015-2017	24-25 november KF
Internbudgetar beslutas av nämnd	December
Internbudgetar för produktionen	December KSVU